

Wymagania edukacyjne z języka polskiego dla kl. VI

Ocenę wyższą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania pozytywnych ocen niższych.

OCENA CELUJĄCA

Otrzymuje ją uczeń, którego wiedza wykracza poza obowiązujący program nauczani:

- ✓ twórczo oraz samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- ✓ proponuje rozwiązania oryginalne, wykraczające poza materiał programowy,
- ✓ jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne, cechują się dojrzałością myślenia,
- ✓ nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości,
- ✓ bierze udział w konkursach (literackich, ortograficznych, teatralnych lub innych związanych z j. polskim); osiąga w nich sukcesy w szkole i poza szkołą,
- ✓ podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych, prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny.

OCENA BARDZO DOBRA

Kształcenie literackie i językowe:

- ✓ wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne pod względem stylistycznym – językowym, merytorycznym i logicznym,
- ✓ potrafi samodzielnie wnioskować, myśleć logicznie,
- ✓ biegle posługuje się słownikami i encyklopedią,
- ✓ samodzielnie sporządza notatki z lekcji, selekcjonuje materiał rzeczowy,
- ✓ bezbłędnie pisze charakterystykę postaci, podejmuje próbę redagowania charakterystyki porównawczej i autocharakterystyki; określa motywację czynów bohaterów, ocenia ich postępowanie,
- ✓ opowiadania twórcze wzbogaca dialogami, elementami opisów, charakterystyki,
- ✓ formułuje przesłanie wiersza, popierając wypowiedzi odpowiednim cytatem,
- ✓ określa funkcję środków artystycznych poznanych w klasie IV i V,
- ✓ ten sam tekst potrafi przedstawić w formie streszczenia lub opowiadania,
- ✓ redaguje list do postaci literackiej, list otwarty do konkretnego adresata,
- ✓ bezbłędnie pisze sprawozdanie ze spaceru, wycieczki, a w pracy poświęconej oglądanemu filmowi lub spektaklowi teatralnemu podejmuje próby recenzji,
- ✓ redaguje artykuł prasowy na podany temat,
- ✓ rozumie i poprawnie posługuje się terminami z zakresu epiki, liryki, dramatu, nowych gatunków literackich (ballada, odmiany powieści, bajka),
- ✓ redaguje notatkę lub wniosek z dyskusji,
- ✓ projektuje folder reklamowy.

Składnia i fleksja:

- ✓ potrafi wyjaśnić, od czego zależą formy odmiany rzeczownika,
- ✓ odmienia zaimki, wskazuje ich funkcję w zdaniu, uzasadnia zastosowanie skróconych form zaimków rzeczownych,
- ✓ biegle stopniuje przymiotniki i przysłówki, nazywa rodzaj stopniowania, pisze poprawnie „nie” z przymiotnikami w stopniu wyższym i najwyższym,

- ✓ rozpoznaje różne typy liczebników, określa ich formy gramatyczne i funkcję w zdaniu; potrafi uzasadnić użycie danego typu liczebnika; odmienia trudniejsze liczebniki złożone,
- ✓ stosuje w zdaniu rzeczownik w różnych funkcjach składniowych (podmiotu, dopełnienia, przydawki),
- ✓ rozpoznaje zdanie z orzeczeniem imiennym, omawia jego budowę,
- ✓ omawia, podając przykłady, różne sposoby wyrażania orzeczenia oraz podmiotu, przydawki i dopełnienia,
- ✓ przeprowadza klasyfikację zdań złożonych współrzędnie, rysuje ich wykresy.

Słowotwórstwo:

- ✓ przeprowadza analizę słowotwórczą wyrazów pochodzących od wyrazów przyimkowych i od czasowników,
- ✓ wskazuje przyrostek lub przedrostek jako formant w jednym wyrazie i jako składnik podstawy słowotwórczej w innym,
- ✓ podaje przykłady wyrazów z obocznymi tematami słowotwórczymi,
- ✓ tworzy wyrazy za pomocą różnych formantów.

Ortografia i interpunkcja:

- ✓ poprawnie stosuje wszystkie znaki interpunkcyjne w wypowiedziach,
- ✓ poprawnie zapisuje przedrostki, np. roz-, bez-, wz.

OCENA DOBRA

Kształcenie literackie i językowe:

- ✓ czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania,
- ✓ jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy ortograficzne, interpunkcyjne,
- ✓ potrafi posługiwać się poznanymi formami wypowiedzi, przede wszystkim: opowiadaniem twórczym z dialogiem, elementami opisu; charakterystyką z pogłębioną oceną postaci; sprawozdaniem ze spektaklu teatralnego, filmu; kwestionariuszem osobowym,
- ✓ dobra znajomość tekstu pozwala mu na odtwórcze opowiadanie losów bohaterów, omówienie elementów świata przedstawionego,
- ✓ poprawnie pisze plan ramowy i szczegółowy,
- ✓ potrafi odróżnić tekst beletrystyczny od popularnonaukowego,
- ✓ wskazuje podane środki stylistyczne w wierszu,
- ✓ potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów.

Fleksja i składnia:

- ✓ poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki; wie, czemu służy stopniowanie,
- ✓ podaje przykłady różnych typów liczebników, odmienia liczebnik złożony i nieokreślony,
- ✓ zastępuje różne części mowy odpowiednimi zaimkami,
- ✓ na konkretnych przykładach omawia sposoby wyrażania orzeczenia i podmiotu,
- ✓ podaje przykłady zdań złożonych współrzędnie (łącznie bezspójnikowe i za pomocą spójników).

Słowotwórstwo:

- ✓ od podanego wyrazu podstawowego tworzy kilka wyrazów pochodnych, będących różnymi częściami mowy,
- ✓ rozpoznaje wyraz pochodny, który może być podstawowym dla innego wyrazu,
- ✓ tworzy wyrazy pochodne od wyrażenia przyimkowego i od czasownika,
- ✓ wyjaśnia pisownię podanego wyrazu, odwołując się do wiadomości ze słowotwórstwa.

Ortografia i interpunkcja:

- ✓ poprawnie zapisuje wyrazy z „i”, „j” po spółgłoskach.

OCENA DOSTATECZNA

Kształcenie literackie i językowe

- ✓ w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, stosowania poznanego słownictwa i ortografii,
- ✓ w miarę samodzielnie potrafi posługiwać się poznanymi formami wypowiedzi (przede wszystkim: opowiadaniem twórczym z dialogiem, elementami opisu; charakterystyką, sprawozdaniem ze spektaklu teatralnego, filmu; kwestionariuszem osobowym),
- ✓ jego technika głośnego i cichego czytania pozwala na zrozumienie tekstu,
- ✓ zna odmiany powieści,
- ✓ wie, co to jest bajka,
- ✓ umie wyróżniać podstawowe elementy świata przedstawionego,
- ✓ odróżnia podmiot liryczny od bohatera utworu,
- ✓ zna środki artystyczne poznane w klasie IV i V,
- ✓ poprawia popełnione błędy językowe przy pomocy nauczyciela, gromadzi słownictwo na zadany temat.

Fleksja i składnia

- ✓ wyróżnia w tekście czasowniki w formie osobowej i nieosobowej; określa formę fleksyjną czasowników,
- ✓ określa funkcję czasowników w zdaniu,
- ✓ odmienia podane rzeczowniki przez przypadki, oddziela temat od końcówki, wskazuje tematy oboczne,
- ✓ rozpoznaje w zdaniu zaimki, przyimki, przymiotniki i liczebniki; potrafi rozpoznać ich związek z wyrazem określanym,
- ✓ stopniuje przymiotniki,
- ✓ rozróżnia przymiotniki proste i złożone, wyrażenia przyimkowe,
- ✓ na łatwych przykładach omawia sposób wyrażenia podmiotów,
- ✓ rozpoznaje zdanie bezpodmiotowe,
- ✓ nazywa w zdaniu części zdania (na prostszych przykładach),
- ✓ układa zdania złożone z podanych zdań pojedynczych,
- ✓ wśród zdań złożonych rozróżnia złożone podrzędnie i współrzędnie.

Słowotwórstwo

- ✓ rozróżnia zdrobnienia,
- ✓ przeprowadza analizę słowotwórczą wyrazu, wskazuje podstawę słowotwórczą i formant,
- ✓ nazywa typy formantów,
- ✓ tworzy wyrazy pochodne za pomocą podanych formantów.

Ortografia i interpunkcja

- ✓ poprawnie zapisuje liczebniki,
- ✓ stosuje poprawny zapis „nie” z różnymi częściami mowy,
- ✓ przenosi wyrazy zawierające przedrostek.

OCENA DOPUSZCZAJACA

Ocenę tę otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności.

Kształcenie literackie i językowe:

- ✓ jego technika czytania pozwala na zrozumienie tekstu,
- ✓ wypowiedzi ustne świadczą o zrozumieniu analizowanego przez niego zagadnienia,
- ✓ w wypowiedziach pisemnych popełniane błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne nie przekreślają wartości prac i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie,
- ✓ stopień opanowania przez niego wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim stopniu trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela.

Fleksja i składnia:

- ✓ przy pomocy nauczyciela rozpoznaje części mowy i określa ich funkcję w zdaniu (na prostszych przykładach),
- ✓ odróżnia zdania pojedyncze od złożonych i próbuje określić ich rodzaj,
- ✓ łączy wyrazy w zespoły składniowe,
- ✓ wymienia rodzaje zaimków i liczebników.

Słowotwórstwo:

- ✓ zestawia pary wyrazów podstawowych i pochodnych,
- ✓ przeprowadza analizę słowotwórczą wyrazu o przejrzystej budowie – wskazuje podstawę słowotwórczą i formant,
- ✓ nazywa typy formantów,
- ✓ tworzy wyrazy pochodne za pomocą formantów.

Ortografia i interpunkcja:

- ✓ zna podstawowe zasady ortograficzne i interpunkcyjne.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który:

- ✓ nie opanował podstawowych wiadomości z zakresu fleksji, składni, słownictwa, frazeologii, redagowania wypowiedzi oraz elementarnych wiadomości z zakresu budowy i analizy utworu literackiego przewidzianych podstawą programową,
- ✓ nie opanował techniki głośnego i cichego czytania w sposób zadawalający;
- ✓ jego wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym,
- ✓ w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych, językowych, interpunkcyjnych,
- ✓ nawet z pomocą nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.